

נציבות שירות המדינה

הודעות

הודעה מס' סא/15

כ"ח בכסלו התשס"א (25.12.2000)

הודעה מס' סא/15

הוראות בעניין בחירות מיוחדות לראש הממשלה

א. הקדמה

1. בחירות מיוחדות לראש הממשלה יתקיימו ביום שלישי בשבוע, י"ג בשבט התשס"א, 6.2.2001.
2. מובאות בזה לידיעת עובדי המדינה ההוראות וההנחיות העיקריות הנוגעות לפעילות מדינית ומפלגתית בכלל ובתקופת בחירות בפרט.
3. ההוראות המפורטות להלן מבוססות על חוק הבחירות לכנסת ולראש הממשלה (נוסח משולב) התשכ"ט-1969, חוק הבחירות (דרכי תעמולה) התשי"ט-1959, חוק שירות המדינה (סיווג פעילות מפלגתית ומגבית כספים) התשי"ט-1959, וכן על חוקים נוספים, הוראות התקשי"ר ועל הנחיות היועץ המשפטי לממשלה.
4. חלק מהוראות אלו חל על כל העובדים, יהיו דירוגם, דרגתם ותפקידם אשר יהיו; חלקן רק על עובדים בדירוג ובדרגה מסוימת או בתפקידים מוגדרים, כמפורט להלן.
5. חלק מהוראות אלו חל גם על עובדים או על נושאי משרות בגופים ממלכתיים וציבוריים אחרים, בהתאם להוראות החוקים השונים, ובהתאם להנחיות המחייבות בכל אחד מהגופים.

ב. פעילות מדינית ומפלגתית ותעמולת בחירות לראש הממשלה

1. עובד המדינה, בכל דרגה ותפקיד, אינו רשאי לארגן הפגנה או תהלוכה בעלת אופי מדיני.
2. סוגי העובדים המפורטים להלן בסעיף 3 אינם רשאים:
(א) להיות חברים בהנהלה הפעילה של מפלגה או של גוף מדיני;
(ב) לארגן אסיפה פומבית בעלת אופי מדיני, לשבת בשולחן הנשיאות של אסיפה כאמור ולנאום בה;

(ג) להשתתף בתעמולה פומבית, בכתב או בעל-פה ;

(ד) לבקר את המדיניות של משרדיהם, של משרדים אחרים או של הממשלה, במסיבת עיתונאים, בראיון עיתונאי, בנאום במקום פומבי, בשידור, בעיתון או בספר.

3. אלה העובדים שעליהם חלות המגבלות המפורטות בסעיף 2 לעיל :

(א) עובד המדינה שדרגתו (קרי - דרגת השיא במתח הדרגות הצמוד בתקן למשרתו) היא אחת מארבע הדרגות העליונות בכל סולם דירוג, כמפורט סעיף (ב) להלן :

(ב) להלן פירוט העובדים בדירוגים העיקריים :

<u>הדרגות</u>	<u>הדירוג</u>
22- ומעלה	המנהלי
43- ומעלה	המח"ר
43- ומעלה	המהנדסים
43- ומעלה	הנדסאים וטכנאים
43- ומעלה	עיתונאים
4 - ומעלה	משפטנים
4 - ומעלה	פרקליטים
ג - ומעלה	עובדים סוציאליים
4 - ומעלה	בכ"מ ועמ"מ
4 - ומעלה	רוקחים
9 - ומעלה	רופאים
9 - ומעלה	רופאים וטרינריים
ג - ומעלה	עובדי מחקר
18- ומעלה	אחיות
14- ומעלה	עובדי רנטגן
7- ומעלה	מרפאים בעיסוק
7- ומעלה	פזיוטרפיסטים
7- ומעלה	פארה-רפואיים
14- ומעלה	מקצ"ט
14- ומעלה	מקצ"ט - בטחון

עובדים המועסקים בחוזה שכר כולל - דרגתם לעניין החוק היא דרגת השיא בתקן הצמוד למשרה.

דירוג עובדי הוראה -

א. מפקחים שהם מנהלי מחוזות, אגפים, מנהלים ומעלה

ב. מפקחים שהם :

1. פועלים מכוח סימן ו' לתקנות חינוך ממלכתי (סדרי פיקוח) ;

2. ממונים באופן ישיר על עבודתם של עובדי הוראה ;

ג. מנהלי בתי ספר.

כל אלה על פי רשימה מפורטת שתיקבע ע"י נציבות שירות המדינה עם משרד החינוך והתרבות בהתאם לעקרונות הנ"ל.

- (ג) שופטים, דיינים, חברי בתי דין דתיים וכל נושאי משרה שיפוטית אחרת;
- (ד) רבנים וכוהני דתות אחרות ששכרם או חלק משכרם משתלם מאוצר המדינה;
- (ה) שוטרים, סוהרים, פקחים וכל נושאי משרה שיש עמה סמכות חקירה, חיפוש או מעצר;
- (ו) נושאי משרה שיש עמה סמכות להעניק רשיונות או היתרים או סמכות להמליץ על הענקתם;
- (ז) עובדי שירות התעסוקה;
- (ח) עובדי סעד;
- (ט) עובדי השירות המשפטי;
- (י) קציני מחוז;
- (יא) פקידי שומה;
- (יב) פקידי גבייה;
- (יג) עובדי שהורשו לעשות עסקות מטעם המדינה;
- (יד) עובדים שבסמכותם לקבל עובדים לשירות המדינה או להמליץ אל קבלת עובדים כאמור.
- (טו) מנהלי עבודה;
- (טז) פקידים העוסקים במתן שיכון מטעם המדינה;
- (יז) אחיות ציבוריות;

ג. 1. בנוסף לעובדים המנויים בסעיף ב.3 לעיל אסור לכל עובד, ללא הבדל דרגה, שהוא בעל סמכות מנהלית או תפקיד שכרוך בו מגע עם קהל, לקחת חלק בתעמולת בחירות, ברבים או שלא ברבים, בכל אזורי הארץ. "סמכות מנהלית" לצורכי נסמן זה - כל סמכות, לפי דין ושלא לפי דין, שיש עמה כוח להחליט החלטות או להקצות משאבים, לרבות סמכותם של הממונים על בעלי סמכויות על פי דין.

2. על עובד מדינה להקפיד שמעשיו או התנהגותו לא יתפשרו כאילו נועדו לקדם אינטרס של מפלגה כלשהי או מועמד מסוים. על העובד להביא בחשבון כי עקב מעמדו כעובד מדינה עלול הציבור לפרש התנהגויות או מעשים מסוימים שלו כאילו נועדו לסייע למפלגה זו או אחרת, או למועמד זה או אחר, ועקב רגישות זו עליו לנהוג משנה זהירות בעניין זה.

3. המונח "תעמולת בחירות", אף שהוא מופיע בחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט 1959-, אינו מוגדר באופן ברור. את התכנים בו, יצר בית המשפט העליון בשורה של פסקי דין. בהקשר זה נקבעו כמה כללים שבאמצעותם אפשר להבחין בין התבטאויות ומעשים שאין בהם משום תעמולת בחירות, לבין כאלה שהם בגדר תעמולה כזאת.

4. להלן הכללים המרכזיים הקובעים מה נופל בגדר "תעמולת בחירות":

(א) הטפה ישירה למען מפלגה כלשהי או מועמד כלשהו מבין אלה המתמודדים בבחירות, או מתיחת ביקורת על מפלגה או רשימה או מועמד כאלה.

(ב) הצגת מצעיהן ותוכניותיהן של מפלגה או רשימה המתמודדת בבחירות, וכן דברי שבח לתכונות ולכושר של מועמדיהן - לצד ביקורת על אלו של יריביהן.

(ג) דברים שעניינם ומטרתם השפעה על הבחירות, או עשויים להתפרש ככאלה.

(ד) תעמולה היא מפלגתית אם תוכנה מתייחס במישרין לנושאים השנויים במחלוקת בין המפלגות או בין המתמודדים על תפקיד ראש הממשלה.

ד. איסור פעילות מפלגתית במוסדות ממשלתיים

1. אסורה תעמולת בחירות מכל סוג שהוא בתוך מוסדות ממשלתיים, בין על-ידי העובדים ובין על-ידי אנשים או מוסדות אחרים.
2. אסור לערוך במשרד ממשלתי, במוסד או במתקן ממשלתי, בשעות העבודה או לאחר שעות העבודה, אסיפה, הרצאה או פעילות דומה מטעם מפלגה, או על בסיס של השתייכות מפלגתית או בעלת אופי מפלגתית.
3. אסור לעובד המדינה לעסוק בשעות העבודה בפעילות מטעם מפלגה או למען מפלגה, כגון: שכנוע אדם להצטרף כחבר למפלגה, עריכת מיפקד של חברי מפלגה, הפצת הזמנות לפעילות מפלגתית, תליית מודעות מטעם מפלגה במשרד וכדומה.
4. אסור לעובדי המדינה לעסוק בפעילויות המפורטות לעיל בין כותלי המשרד, המוסד או המתקן הממשלתי, גם אחרי שעות העבודה.
5. אסור לעובד המדינה להשתמש ברכוש ובשירותים המשרדיים לפעילות מטעם מפלגה או למען מפלגה. הוראה זו אינה חלה על פעילות מינהלית כשהיא נעשית כסיוע לשר או לסגן השר.
6. עובד מדינה לא ייתן את הסכמתו, בעל-פה או בכתב, לפרסם את שמו מטעם מפלגה - אם צורך לו תואר תפקידו בשירות המדינה.
7. אסור לקיים אסיפת בחירות במשרדי הממשלה, במתקני הממשלה ובמוסדות השייכים לממשלה.
8. אסור להציג ולהפיץ בין כותלי מוסדות ממשלתיים כרוזים ופרסומים אחרים בעלי אופי מדיני או מפלגתי, לרבות הצבת קלפיות או כל צורה אחרת העלולה להתפרש כתעמולה מדינית או מפלגתית (למעט קלפיות שהוצבו על - ידי ועדת הבחירות המרכזית).
9. לעניינים כמפורט לעיל, "פעילות מפלגתית", לרבות פעילות מטעם או למען מועמד של מפלגה לראשות הממשלה.

ה. איסור שימוש בכספי ציבור וברכוש לתעמולת בחירות

1. אסור להשתמש בקשר לתעמולת בחירות בכספים של הגופים הבאים:
 - (א) משרד ממשלתי;
 - (ב) מפעל או מוסד של המדינה;
 - (ג) אדם או גוף המחזיק, שלא לפי חוזה, ברכוש של המדינה, או מנהל רכוש כזה, או מפקח עליו מטעם המדינה;
 - (ד) תאגיד שהממשלה משתתפת בהנהלתו או בהונו;
2. איסור להשתמש בקשר לתעמולת בחירות במקרקעין של הגופים המנויים בסעיף 1 לעיל.

"מקרקעין" - כולל משרדים, מבנים, מתקנים ושטחים פתוחים.

3. אסור להשתמש בקשר לתעמולת בחירות בכל רכוש אחר של גופים המנויים בסעיף 1 לעיל, ובין השאר בכלי רכב, בטלפון, בפקס, בשירותי דואר, ובכל השירות או ציוד אחר העומד לרשות העובד בעבודתו בשירות המדינה.

4. איסורים אלה חלים גם על פרסומים המתיימרים לסכם או לתאר את תוכן פעילותו של המפרסם, אם יש בהם, מבחינת העיתוי, התוכן והנוסח, משום תעמולת בחירות. יש להימנע ממעשים או מפרסמים העלולים להתפרש כתעמולת בחירות.

ו. איסור להתרים כספים

אסור לעובד, ללא הבדל בדרגה ודירוג, להתרים, לגבות או לקבל כספים בקשר לבחירות.

ז. איסור על מתיחת ביקורת מעליבה או פוגעת

אסור על עובד, ללא הבדל דרגה, לבקר בצורה מעליבה או פוגעת את הכנסת וועדותיה, ובכלל זה חוקים והחלטות שנתקבלו על ידיהם, את הממשלה ומשרדיה ובכלל זה את מדיניותה, במסיבות עיתונאים, בראיון עיתונאי, בנאום במקום פומבי, בידור (רדיו וטלוויזיה), בעיתון או בספר.

ח. איסור קיום חוגי בית

1. אסור לכל עובד, שלא יצא לחופשה כאמור לעיל ללא הבדל דרגה, שהוא בעל סמכות מנהלית או בעל תפקיד שכרוך בו מגע עם קהל, לארח בביתו חוג בית המיועד לתעמולת בחירות או לנאום בחוג בית, או להשתתף בחוג בית כאשר יש בכך משום תעמולת בחירות כמפורט להלן.

2. מבלי לגרוע מכלליות האמור לעיל, תעמולת בחירות במסגרת חוג בית תיראה כפומבית, אם למשל התקיים אחד מאלה:

(א) נשלחו לחוג הבית הזמנות בכתב, שבהן נכתב שמו של העובד כמארח או כנואם, בין אם נמענה ההזמנה לאנשים מסוימים ובין אם לאו, בין אם התקיים בפועל חוג הבית ובין אם לאו;

(ב) התקיים חוג בית בעקבות הזמנה לציבור, אפילו לציבור מסוים (כגון עובדי משרד אחר) תהיה אשר תהיה צורת ההזמנה ויהיה אשר יהיה הפרסום אשר ניתן לה;

(ג) בחוג בית נוכחים כתבים או מקליטים, שבאו למקום כדי לתת דו"ח על הדברים המושמעים בו;

(ד) חוג הבית מתקיים בצורה כזאת, שגם מי שלא מוזמן עשוי לראות או לשמוע. למשל, אם חוג הבית מתקיים על כר דשא ליד בית או אם משתמשים בו ברמקול.

ט. איסור חברות בוועדת הבחירות המרכזית

אסור לעובדי מדינה לשמש כחבר או כממלא מקום חבר בוועדת הבחירות המרכזית לכנסת או לראש הממשלה.

י. תפקיד שמותר לעובד מדינה למלא ביום הבחירות ולקראתו

התפקידים שמותרים לעובד מדינה למלא ביום הבחירות ולקראתו פורטו בהודעת נש"מ סא14, מיום י"ז בכסלו התשס"א (14.12.2000).

יא. עובדי לשכות שרים וסגני שרים

1. על העובדים המועסקים במשרות אמון מיוחדות בלשכות שרים וסגני שרים, כמפורט בפסקה 01.111 לתקשי"ר, (מנהל לשכה, מזכיר, יועץ, עוזר, דובר או נהג) חלים הסייגים והמגבלות על פעילות מפלגתית כעל כל שאר עובדי המדינה.

2. על אף האמור לעיל, עובדים אלו רשאים לעסוק בפעילות מפלגתית בתחום המשרד או מתקן ממשלתי אחר, אם זו נעשית במסגרת פעילות מינהלית כסיוע לשר או לסגן השר. כך למשל, הנהג רשאי להסיע את השר או סגן השר ברכב ממשלתי לאסיפה מפלגתית. מנהל הלשכה, המזכיר והעוזרים רשאים להדפיס נאומים מפלגתיים ולתאם פגישות פוליטיות. לעומת זאת, אסור להם לעסוק בפעילות מפלגתית מהותית וישירה כגון גיוס תומכים, מצביעים ותרומות.

יב. חלות ההוראות וחובת השינון

1. ההוראות המפורטות בהודעה זו חלות על עובדי המדינה בכל מקום הימצאם, לרבות בחוץ לארץ. ההוראות חלות הן על עובדים קבועים והן על עובדים שאינם קבועים (כגון עובדים ארעיים ועובדים בחוזה מיוחד).

2. על האחראי במשרד ועל כל מנהל יחידה לוודא כי הוראות אלו יובאו לידיעת כל העובדים בכל מקומות עבודתם, ולהבטיח את קיומן הלכה למעשה.

3. בכל מקרה של ספק או חוסר בהירות באשר להוראות האלו, יש לפנות ללשכת היועץ המשפטי של נציבות שירות המדינה.

יג. עונשים

העובר על ההוראות המפורטות בהודעה זו צפוי להליכים פליליים או הליכי משמעת, בהתאם לחוק.

שמואל הולנדר

נציב שירות המדינה

כל הודעות נש"מ באינטרנט - <http://www.civil-service.gov.il/>